

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

T.C

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

UKOME KARARI

TARİH

30.11.2023

SAYI

2023/9-15

UKOME, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı Sn. Dr. Buğra GÖKCE Başkanlığında 30.11.2023 gün ve saat 11:00'da gündemindeki konuları görüşmek üzere toplandı.

- İLGİ:** a) 10.07.2004 Tarih ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.
b) 13.07.2005 Tarih ve 5393 Sayılı Belediye Kanunu.
c) 15.06.2006 Tarih, 26199 Resmî Gazete Sayılı Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği.
ç) 30.11.2022 tarih ve 2022/12 sayılı UKOME Kararları.
d) Taksi Durak Yönergesi.
e) Toplu Ulaşım Hizmetler Müdürlüğünün 29.11.2023 tarihli ve 1924756 sayılı yazısı.

TEKLİF: 8+1 koltuk kapasiteli taksiler için durak yeri ihdas edilmesi teklifi.

TOPLU ULAŞIM HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ RAPORU:

İlgi (e) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü raporunda;

"İlgi (a) Kanunu'nun 7. Maddesinin f bendi "...Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek," p bendi "Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dâhil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettirilmesine karar vermek..."

İlgi (a) Kanunu'nun 9. Maddesinin 2. Fıkrası: "Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dâhilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır" 3. Fıkrası: "Ulaşım koordinasyon merkezi kararları, büyükşehir belediye başkanının onayı ile yürürlüğe girer" ve 6. Fıkrası "Büyükşehir belediyelerine bu Kanun ile verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz" hükümleri yer almaktadır.

İlgi (b) Kanunu'nun 15. Maddesinin birinci fıkrasının f bendi: "toplular yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işletmek", p bendi: Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işletmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek" hükmü yer almaktadır.

İlgi (c) Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Düzenleme yapma yetkisi başlıklı 27. Maddesinin 1. Fıkrası ve 1. Fıkranın a bendi: "Büyükşehir belediyeleri; alt yapı yatırımları ile ulaşım ve toplu taşıma hizmet ve faaliyetlerinin amaca uygun, etkili ve verimli yürütülmesini sağlamak üzere bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda; a) Hizmet ve hizmet alanlarının mahalli özelliklerini dikkate alarak, birinden diğerine çeşitlilik ve farklılık arz eden, nicelik ve niteliklerini, göz önünde bulundurarak büyükşehir belediye meclisinin kararı ile düzenleme yapabilirler." Bağlılık başlıklı 5. Maddesi: "Büyükşehir belediyesi alt yapı koordinasyon merkezi ile ulaşım koordinasyon merkezi büyükşehir belediye başkanına bağlıdır. Başkan bu görevi bizzat veya görevlendireceği kişi eliyle yürütür." Aynı yönetmeliğin Bağlayıcılık başlıklı 6. Maddesi: "Alt yapı koordinasyon merkezi ile ulaşım koordinasyon merkezi tarafından alınan ortak yatırım ve toplu taşımayla ilgili kararlar; büyükşehir belediyesi, büyükşehir dâhilindeki diğer belediyeler ve büyükşehir sınırları içindeki kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişileri bağlar."

Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Görev ve Yetkileri başlıklı 18. Maddesinin 1. Fıkrası, 1. Fıkranın a, ç, d ve e bentleri: "UKOME, büyükşehir içindeki kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesini sağlamak üzere; ulaşım, trafik ve toplu taşıma konularında üst düzeyde yönlendirici karar alma, uygulama, uygulatma ve ilgili mevzuattaki usulüne göre gereken tesisleri kurma, kurdurma ve işletme hak ve yetkilerine haizdir. Bu amaçla;

a) Büyükşehir belediyesinin sınırları içinde, mevzuatla yetkili kılındığı durumlarda mahalli ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almakla,

ç) Kara, deniz, göl, nehir, kanal ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; otobüs, taksi, dolmuş ve servis durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek, gerçek ve tüzel kişiler ile resmi ve özel kurum ve kuruluşlara ait otopark olmaya müsait boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine veya üçüncü şahıslara işletilmesi için izin vermek, izin verilen otoparklar ile karayolu üzerindeki diğer park yerlerinde engelliler için işaretlerle belirlenmiş bölümler ayrılmasını sağlamakla,

d) Karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları ile bu taşıtların teknik özelliklerini

tespit etmek, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek, bunlara izin ve çalışma ruhsatı vermekle,

e) Büyükşehir belediyesinin sınırları içinde, ulaşım, toplu taşıma ve trafik mevzuatının büyükşehir belediyesine verdiği yetki doğrultusunda uygulamaya yönelik yönlendirici karar almak ve görüş oluşturmakla,” hükümleri yer almaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2030 Engelsiz Vizyon çalışmasında İçermeci ve Erişebilir Toplum başlığı altında 5. Hedef olarak ulaşım hizmetlerinin ve sistemlerinin erişilebilir hale getirilmesi olarak tespit edilmiştir. Bu kapsamda kamu ve özel ulaşım hizmetlerinin ve sistemlerinin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin alınması önerilmektedir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 2021-2025 yıllarını kapsayan Erişilebilir Ulaşım Stratejileri ve Eylem Planı hazırlanmıştır. Söz konusu çalışmayla ulaşım hizmetlerinde herkes için ve her zaman erişilebilirliğin sağlanması, ulaşımın geliştirilmesine yönelik çalışmaların erişilebilirlik temelinde ele alınması ve ulaşım sektöründe erişilebilir olmayan mekân, ortam, ürün ve hizmetlerin erişilebilirliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Eylem planının stratejik hedefleri içerisinde “Erişilebilirliği artırmaya yönelik plan ve projelerin tüm ulaşım sistemlerinde yaygınlaştırılarak erişilebilir ulaşımın evrensel tasarım ve yeniliklerle desteklenmesi” hedefi (5.1) yer almaktadır. 5.1. numaralı hedefin 2. eylem adımı “kara yolu toplu ulaşım araçlarının erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılması”, 4. eylem adımı da “taksilerin erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik dönüşüm planlaması ve erişilebilirlik maliyet analizlerinin yapılması” yer almaktadır.

İlgi (ç) UKOME kararlarıyla toplu ulaşım sistemine yeni araç dahil edilmeden, taksi taşımacılığında kullanılması, şehir içi trafik akışı ve güvenliğine katkı sağlaması, mevcut hizmet kalitesinin artırılması hedefi ile 321 adedi doğrudan olmak üzere 1.803 adet minibüsün İstanbul il sınırları içerisinde ulaşım sisteminde olan şoför hariç 8 kişi kapasiteli taksiye dönüştürülmesi kararı alınmıştır. 1.803 adet minibüsün taksiye dönüşümü için 16.01.2023-17.02.2023 tarihleri arasında başvurular alınmış, Noter huzurunda yapılan çekiliş ile 1.755 adet (321 doğrudan) minibüs şoför hariç 8 kişi kapasiteli taksiye dönüşüm hakkı kazanmıştır.

İlgi (ç) UKOME kararlarıyla 8+1 kapasiteli taksilerde;

- Sarı taksi tarifesinin %30 fazlası ile taşımacılık yapılması,
- Araçların M1 sınıfı araçlardan seçilmesi,
- Engelli Erişimine uygun olarak tasarlanması (taşınabilir veya sabit rampa, braille alfabesi ile yazılmış kabartma yazısı vb),
- Taksimetre ücret bilgisi yolcuya sesli anons sistemi ile duyurulması,
- Akıllı tepe lambası bulundurması,
- Reklam panosu bulundurabilmesi,
- Güvenlik bölmesi bulunması,
- İstanbulkart ve kredi kartı ile ödeme imkanının bulunması,
- Kamera/araç takip sistemlerinin bulunması,
- Bilgilendirme ekranı bulunması gibi standartlar getirilmiştir.

İstanbul ili sahip olduğu ekonomik, sosyo-kültürel özelliklerinden dolayı en önemli metropollerden biridir. Finans, yüksek eğitim, üretim, sağlık fonksiyonlarından dolayı kentsel yaşam içerisinde ulaşım talebi oldukça yüksektir. İlde; turizm potansiyeli bulunan Tarihi Yarımada ve çevresi, merkezi iş alanlarının bulunduğu bölgeler, hareketliliğin yüksek olduğu alışveriş merkezleri için yolcu taşımacılığı son derece önemli bir yerdedir. Şehirlerarası taşımacılık yapan otogarlar ve havalimanlarına ise yük ve yolcu taşımacılığının desteklenmesi gerekmektedir.

Taksilerin durak yerlerinin bulunmaması ve erişilebilirliğinin zayıf olması, taksi türüne olan talebi azaltmakta ve yolculuğun dengesiz dağılmasına neden olmaktadır. Bu nedenle engelli bireyleri de kapsayan ulaşım arzının karşılanması amacı hizmete alınan 8+1 kapasiteli araçların fiilen hizmete başlaması sonucunda durak yeri planlama zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Durak yerleri İlgi (d) Taksi Durak Yönergesinin Genel - Uygulama Usul ve Esaslarında yer alan mevzuat hükümlerine göre planlanması gerekmektedir. 04.02.2020 Tarih ve 2020/3 Sayılı UHDGM Ulaştırma Bakanlığı Genelgesinde; “Havalimanı işletmecisi tarafından alan/yer tahsis edilen ticari taksiler haricinde diğer ticari taksiler havalimanından yolcu alamazlar” hükmü yer almaktadır. Mevcut durumda yer tahsis edilen taksiler dışındaki taksilerin havalimanına girememesi ve herhangi bir engelli erişebilir araç türünün hizmet vermemesi, erişilebilirliğin sağlanmasına engel olmaktadır.

2030 Engelsiz Vizyon çalışmasında da belirtildiği üzere engelli erişimine sahip olan 8+1 kapasiteli taksilerin İstanbul genelinde ve havalimanlarında hizmet vermesi engellilerin bağımsız ve güvenli bir şekilde hareketlilik sağlayabilmesine katkı sağlayarak yaşam kaliteleri yükseltilecektir. 8+1 taksilerin yük taşıyabilmesi de aynı zamanda otogarlar ve havalimanı yolcuları için avantaj sağlamış olacaktır.

Yukarıdaki hususlar neticesinde 8+1 kapasiteli taksi durakların planlanmasında ilgi (d) Taksi Durak Yönergesine ek olarak;

- Mevcut havalimanlarına yolcu taşınması,
- Otogarlara yakınlık,
- Merkezi İş Alanlarına yakınlık,
- Geleneksel Merkezlere yakınlık,
- Alışveriş merkezlerine yakınlık,
- Lağv edilen taksi dolmuş duraklarının kullanılması stratejileri benimsenmelidir.

T.C
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

UKOME KARARI

TARİH	30.11.2023
SAYI	2023/9-15

Durak yerlerinin belirlenmesinde yukarıdaki kriterler incelenerek yapılan arazi kullanım çalışmaları ile toplamda 96 adet öneri durak yeri belirlenmiş olup analitik çalışmaları yapılmaktadır. İlk etapta durak alanlarından öncelikli alanlar belirlenerek pilot proje olarak hizmet vermeye başlayacaktır.

Duraklar büyük ölçüde MİA ve alt merkezlerde planlanmıştır. İlçe bazlı dağılımları

Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: İlçelere Öneri Durak Yerleri Oranı

İlçe Adı	Oran	İlçe Adı	Oran
1. Fatih	15%	12. Maltepe	4%
2. Kadıköy	10%	13. Ümraniye	4%
3. Beyoğlu	9%	14. Bakırköy	2%
4. Şişli	7%	15. Esenyurt	2%
5. Üsküdar	7%	16. Kartal	2%
6. Beşiktaş	6%	17. Zeytinburnu	2%
7. Pendik	6%	18. Arnavutköy	1%
8. Sarıyer	6%	19. Büyükçekmece	1%
9. Ataşehir	4%	20. Gaziosmanpaşa	1%
10. Başakşehir	4%	21. Sancaktepe	1%
11. Eyüpsultan	4%	22. Tuzla	1%

Pilot proje kapsamında toplamda 9 ilçede 19 adet 8+1 kapasiteli taksi durağı önerilmiştir. Ofis ve arazi çalışmaları sonucu, pilot proje kapsamında Fatih ilçesinde 5 adet, Kadıköy ilçesinde 4 adet, Üsküdar ilçesinde 3 adet, Beyoğlu ilçesinde 2 adet, Beşiktaş ilçesinde 1 adet, Eyüpsultan ilçesinde 1 adet, Zeytinburnu ilçesinde 1 adet, Sarıyer ilçesinde 1 adet, Şişli ilçesinde 1 adet olmak üzere toplamda 19 adet 8+1 kapasiteli taksi durak alan projesi hazırlanmıştır. Aşağıdaki görselde öneri durak alanların konum bilgisi yer almaktadır. Ekte ise detaylı 8+1 durak alanı projeleri ver almaktadır.

ÖNERİ PİLOT DURAK ALANLARI

Görsel 1: Öneri Pilot Taksi Durak Alanları

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

T.C

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

UKOME KARARI

TARİH

30.11.2023

SAYI

2023/9-15

Konunun UKOME gündemine alınarak değerlendirilmesi hususunu olurlarınıza ” arz ederim.

UKOME’NİN KARARI : İlgili (e) Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürlüğü raporu doğrultusunda; teklifin Alt Komisyonunda görüşülmesinin oy birliği ile kabulüne karar verilmiştir.

Başkan
Dr. Bülent GÖNCE
Genel Sekreter
Yardımcısı

Üye
Başar YILDIRIM
Ulaşım Daire Başkanı

Üye
Ali Hakan SONMEZ
Hukuk Müşaviri

Üye
Murat ÖZBEK
İst. Emn. Müd. Tem.

Üye
Mehmet KURT
MSB 1.Ordu
Komutanlığı Tem.

Üye
Cem TAŞ
İl Jandarma
Komutanlığı Tem.

Üye
İsmail ERİK
Sahil Gv. Marmara ve
Boğ. Bölge Kom. Tem.
(KATILMADI)

Üye
Hakan YENİLMEZ
Karayolları 1.Bölge
Müdürlüğü Tem.

Üye
Engin ERAT
İst. Liman Başkanlığı
Tem.

Üye
Ercan ÜVENÇ
DHMİ Genel
Müdürlüğü Tem.

Üye
Necmettin ACAR
TCDD 1. Bölge
Müdürlüğü Tem.

Üye
Serdar YÜCEL
Ulaştırma, Denizcilik ve
Hava Yolları Bölge Müd. Tem.

Üye
Gökhan TAŞ
Aktyan Yatırımlar Gen.
Müd. Tem.

Üye
Uğur TAŞKIN
TCDD Yatırımlar A.Ş.
Gen. Tem.

Üye
Durmuş KAHRAMAN
MEB İl Millî Eğitim
Müdürlüğü Tem.

Üye
M. Serkan ÇELİK
Aile, Çalışma ve
Sos. Hiz. İl Md. Tem.

Üye
Yalcın TÜRKÖĞLÜ
Çevre ve Şehircilik
Bakanlığı Tem.

Üye
Belkıs ÇİNALP
Afet ve Acil Durum
Yönetim Başkanlığı
Tem.

Üye
İrfan DEMET
İETT İst. Gen. Müd.
Tem.

Üye
Onur ÖZGENÇİ
İst. Şeh. Hizmetleri Tur.
A.Ş.

Üye
Özhan SENGÜL
Metro İstanbul A.Ş.
Gen. Tem.

Üye
Yunus BİLOĞLU
Fen İşleri Daire Bşk.
Tem.

Üye
Başar YILDIRIM
Ulaşım Koordinasyon
Müdürlüğü

Üye
Osman KILIÇASLAN
Toplu Ulaşım
Hizmetleri Müdürlüğü

Üye
Mehmet HOROZ
Ulaştırma ve Altyapı
Bakanlığı

Üye
Seyhan ÇETİNKAYA
Ticaret Bakanlığı

Üye
Eyyup AKSU
TİSOF Temsilcisi

ONAY

30.11.2023

Ekrem MAMOĞLU

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı